

Δελτίο Τύπου
Λουξεμβούργο, 1 Ιουνίου 2022

Σχεδόν καμία βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρών επιχειρήσεων παρά τη στήριξη της ΕΕ

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες της ΕΕ για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους, το όφελος δεν ήταν ιδιαίτερο. Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγει το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) σε σχετική ειδική έκθεση που δημοσίευσε σήμερα. Η χρηματοδότηση της ΕΕ να μην ενθάρρυνε να προβούν σε επενδύσεις, ο αντίκτυπος όμως στην ανταγωνιστικότητά τους ήταν μάλλον αμελητέος, καθώς οι περισσότερες ΜΜΕ που χρηματοδοτήθηκαν απλώς δεν άντλησαν κανένα ουσιαστικό όφελος από τη στήριξη αυτή. Οι ελεγκτές προτρέπουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναζητήσουν τρόπους για να αξιοποιήσουν καλύτερα τη χρηματοδότηση της ΕΕ, ώστε οι ΜΜΕ να βοηθηθούν πραγματικά.

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν πυλώνα της οικονομίας της Ένωσης. Απασχολούν σχεδόν τα δύο τρίτα (το 63 %) του εργατικού δυναμικού της και παράγουν το ήμισυ (52 %) της προστιθέμενης αξίας της. Ωστόσο, μερικές φορές, όταν επιχειρούν να ανταγωνιστούν μεγαλύτερες εταιρείες, αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες. Η ΕΕ διαθέτει πολιτικές για τη στήριξη των ΜΜΕ, που υλοποιούνται ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Την περίοδο 2014-2020, το Ταμείο αυτό διέθεσε περισσότερα από 40 δισεκατομμύρια ευρώ για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, μέσω προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το ίδιο. Σε αυτά προστέθηκαν περαιτέρω κεφάλαια που αποδέσμευσε η ΕΕ για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας COVID-19. Ωστόσο, το συμπέρασμα των ελεγκτών ήταν ότι τίποτε από όλα αυτά δεν ενίσχυσε ιδιαίτερα την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ.

«Οι ΜΜΕ, η ραχοκοκαλιά της οικονομίας της ΕΕ, χρειάζονται και αξίζουν υποστήριξη είτε στο ξεκίνημά τους είτε όταν προσπαθούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους», δήλωσε ο Pietro Russo, Μέλος του ΕΕΣ και αρμόδιος για τον έλεγχο. «Ωστόσο, η στήριξη που παρείχε τα τελευταία χρόνια το ΕΤΠΑ δεν άλλαξε θεαματικά τη συνολική ανταγωνιστικότητά τους, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά σχετικά με τα οφέλη της δράσης της ΕΕ στον τομέα αυτό.»

Η Ένωση αριθμεί περισσότερες από 20 εκατομμύρια ΜΜΕ. Ως το τέλος του 2019, το ΕΤΠΑ είχε προγραμματίσει να στηρίξει άμεσα 800 000 από αυτές. Ο κανονισμός του όμως δεν υποχρέωνε

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της ειδικής έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

τα κράτη μέλη να καταστρώσουν στρατηγικές για την αποτελεσματικότερη ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ τους. Ως αποτέλεσμα, ήταν δύσκολο να διασφαλιστεί ότι η ενωσιακή χρηματοδότηση θα διοχετευόταν στις επιχειρήσεις και στους τομείς με το υψηλότερο δυναμικό ανάπτυξης. Κατά μέσο όρο, κάθε δικαιούχος ΜΜΕ έλαβε περί τα 42 000 ευρώ από τα προγράμματα του ΕΤΠΑ. Ωστόσο, αυτός ο μέσος όρος υποκρύπτει σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών: το πραγματικό ποσό χρηματοδότησης κυμαινόταν από περίπου 392 000 ευρώ ανά έργο στην Αυστρία έως ούτε καν 1 000 ευρώ στην Ιρλανδία. Οι ελεγκτές της ΕΕ προειδοποιούν ότι η χρηματοδότηση μεγάλου αριθμού ΜΜΕ μπορεί να αποδειχθεί προβληματική, καθώς τα έργα μικρής κλίμακας ενδέχεται να μην επιτύχουν την κρίσιμη μάζα που απαιτείται για να επέλθει ουσιαστική βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων αυτών.

Στην πράξη, το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων του ΕΤΠΑ διατέθηκε μέσω ανεξάρτητων έργων που στόχευαν στη στήριξη μεμονωμένων ΜΜΕ. Ο έλεγχος όμως κατέδειξε ότι τα έργα αυτού του είδους δημιούργησαν περιορισμένες μόνο δευτερογενείς συνέπειες, κάτι που με τη σειρά του μείωσε τον συνολικό αντίκτυπο της ενωσιακής στήριξης. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, η χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ επηρέασε αρνητικά τις οικονομικές προοπτικές ΜΜΕ που ανταγωνίζονταν στις ίδιες αγορές χωρίς να έχουν λάβει τέτοια στήριξη. Οι ελεγκτές επισημαίνουν επίσης ότι τα έργα κάλυπταν συνήθως έναν συγκεκριμένο παράγοντα από τους πολλούς που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα, χωρίς να υπάρχει πρόνοια για την αποτελεσματικότητά τους, ούτε να ανταποκρίνονται στα προβλήματα που ταλανίζουν τις επιχειρήσεις γενικά, όπως είναι η εξασφάλιση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού, η άρση των διαφόρων κανονιστικών εμποδίων ή η αντιμετώπιση των διοικητικών βαρών. Όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα ορισμένες ΜΜΕ να λάβουν σημαντική στήριξη χωρίς τελικά να βελτιώσουν τη συνολική ανταγωνιστικότητά τους.

Οι ελεγκτές αναφέρονται και σε άλλα στοιχεία που υπονόμισαν την αποτελεσματικότητα της στήριξης της ΕΕ. Χαρακτηριστικά επισημαίνουν τις διαδικασίες επιλογής που κατά κανόνα δεν ήταν καθόλου φιλόδοξες, ούτε και είχαν σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε η χρηματοδότηση να διοχετεύεται στις ανταγωνιστικότερες προτάσεις έργων. Έτσι, τις περισσότερες φορές, η χρηματοδότηση χορηγούνταν στις προτάσεις που απλώς συγκέντρωναν την ελάχιστη βαθμολογία για να είναι επιλέξιμες, χωρίς συγκριτική αξιολόγηση ή ανταγωνισμό μεταξύ των αιτήσεων. Παραβλέπονταν παράγοντες όπως η βιώσιμη αύξηση της ανταγωνιστικότητας ή η επέκταση της αγοράς, ενώ η καινοτομία ή η έρευνα και η ανάπτυξη ελάχιστα βάρυναν στη λήψη των σχετικών αποφάσεων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τα ενωσιακά κεφάλαια να μην διοχετεύονται πρωτίστως στις ΜΜΕ με τις καλύτερες προοπτικές.

Τέλος, οι ελεγκτές θέτουν υπό αμφισβήτηση την προστιθέμενη αξία αυτής της χρηματοδότησης. Σημειώνουν ότι οι περισσότερες ΜΜΕ θα είχαν πραγματοποιήσει ούτως ή άλλως τη σχετική επένδυση, ακόμη και αν δεν είχαν λάβει τη χρηματοδότηση, γεγονός που επιβεβαιώνει τον κίνδυνο εμφάνισης του «φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης», ο οποίος караδοκεί στις περιπτώσεις ενωσιακής στήριξης αυτής της μορφής. Το ΕΕΣ έχει επανειλημμένως επιστήσει την προσοχή στο πρόβλημα αυτό.

Γενικές πληροφορίες

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ως ΜΜΕ θεωρούνται οι επιχειρήσεις που απασχολούν έως 250 υπαλλήλους και έχουν είτε ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ είτε ετήσιο ισολογισμό μέχρι 43 εκατομμύρια ευρώ. Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), και ιδίως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), συγκαταλέγονται μεταξύ των μεγαλύτερων προγραμμάτων της ΕΕ για τη χρηματοδοτική στήριξη των ΜΜΕ. Κατά την περίοδο 2014-2020, προγράμματα που

χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ διέθεσαν 54,4 δισεκατομμύρια ευρώ σε μέτρα που αφορούν τις ΜΜΕ, μέσω ειδικών προτεραιοτήτων που ονομάζονται «θεματικοί στόχοι». Οι περισσότεροι θεματικοί στόχοι του ΕΤΠΑ μπορούν να συμβάλλουν άμεσα ή έμμεσα στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ. Ο θεματικός στόχος 3, που συνίσταται στη «βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ», είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος θεματικός στόχος του ΕΤΠΑ από την άποψη του ύψους της χρηματοδότησης: έως τον Ιούνιο του 2021, στο πλαίσιο του στόχου αυτού, είχαν διατεθεί 40,3 δισεκατομμύρια ευρώ από τα συνολικά 201,5 δισεκατομμύρια ευρώ που είχε διαθέσει στο Ταμείο αυτό ο προϋπολογισμός της ΕΕ. Συνολικά, τα τρία τέταρτα (75 %) της χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ που προορίζεται για τις ΜΜΕ παρέχονται με τη μορφή άμεσης στήριξης.

Η ειδική έκθεση 08/2022, με τίτλο «*Στήριξη του ΕΤΠΑ για την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ: αστοχίες στον σχεδιασμό περιορίζουν την αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης*», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu).

Αυτό τον Μάιο, το ΕΕΣ δημοσίευσε επίσης ειδική έκθεση σχετικά με τα [προγράμματα της ΕΕ που διευκολύνουν την πρόσβαση των ΜΜΕ στις διεθνείς αγορές](#).

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερόμενους, όπως στα εθνικά κοινοβούλια, σε παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και σε εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις του υλοποιούνται.

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547